

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : डिसेंबर – २०२४

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) (BAYH23-201)

D1
60:40
NEP-2023-2025

दिनांक : १०/१२/२०२४

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) दर्शनांचा परिचय लिहा.
 - २) अष्टांग योगातील नियम सविस्तर सांगा.
 - ३) यमाच्या पालनाने कोणत्या सिद्धी मिळतात.
 - ४) पातंजल योगसूत्रांचे वर्गीकरण किती पादात कसे केले आहे.
 - ५) हठयोगाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - ६) समाधीमार्गात येणाऱ्या अडथळ्यांबरोबर येणाऱ्या उपद्रवांची चर्चा करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप थोडक्यात सांगा.
 - २) आसन संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ३) समाधीमार्गात येणाऱ्या अडथळ्यांवर कोणता उपाय सांगितला आहे.
 - ४) महर्षि पतंजली यांच्या बद्दल थोडक्यात माहिती सांगा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) दर्शनाची विभागणी
 - २) अंतरंग योग
 - ३) प्राणायाम
 - ४) अनुबंध चतुष्टय

Translation in English

SUB – Yoga Philosophy (Part-2) (BAYH23-201)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)

- 1) Write an introduction to Darsana.
- 2) Explain the Niyama (rules) according to Astangayoga in detail.
- 3) What accomplishments are obtained by following Yama?
- 4) Explain the Patannjali Yogasutra classification?
- 5) Explain the nature of Haṭhayoga.
- 6) Discuss the vikṣepa sahabhuva that come with the obstacles in the way of Samadhi.

Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)

- 1) Briefly describe the nature of Tatvajnan.
- 2) Explain the concept of Asana.
- 3) What is the remedy for the obstacles in the way of Samadhi according to Patannjala yogasutra?
- 4) Briefly tell about Maharṣi patannjali.

Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)

- 1) Division of Darsana
- 2) Antaraṅga yoga
- 3) Pranayama
- 4) Anubandha Chatushtaya
